

EPALE KONFERENCIJA
RAZVOJ VEŠTINA NASTAVNIKA I TRENERA U OBLASTI OBRAZOVANJA
ODRASLIH KROZ SARADNJU

OBRAZOVANJE ODRASLIH I ANDRAGOŠKE KOMPETENCIJE U STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Brankica Kocić, spec.
Samostalni savetnik
Sektor za srednje obrazovanje i vaspitanje i obrazovanje odraslih
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS

STRATEGIJA OBRAZOVANJA ODRASLIH RS 2020

STRATEŠKI CILJEVI

- Odgovoriti na potrebe tržišta rada i pojedinaca za novim znanjima i veštinama;
- Unaprediti mogućnosti za zapošljavanje;
- Omogućiti profesionalnu mobilnosti i fleksibilnost radno sposobnog stanovništva;
- Doprineti smanjivanju siromaštva;
- Povećati inkluziju i međugeneracijsku solidarnost;
- Povećati kvalitet života, razvoj demokratije, interkulturalnost i toleranciju.
- Poboljšati kvalitet i efektivnost sistema znanja i veština;
- Omogućiti svakome pristup doživotnom učenju i obrazovanju;
- Otvoriti sisteme obrazovanja i obuke prema spoljnjem svetu

OBRAZOVANJE ODRASLIH U DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

STRATEGIJE

- Strategija obrazovanja
- Strategija zapošljavanja
- Strategija o starenju
- Strategija karijernog vođenja i savetovanja
- Strategija za smanjenje siromaštva
- Strategija za mlade
- Strategija unapređenje položaja Roma
- Strategija za rešavanje pitanja izbeglica i interno raseljenih lica

CILJEVI OBRAZOVANJA ODRASLIH U STRATEGIJAMA

- Povećanje zaposlenosti/zapošljivosti
- Unapređivanje ljudskog kapitala
- Ostvarivanje ravnopravnosti
- Integracija u socijalnu sredinu
- Unapređivanje položaja na tržištu rada teže zapošljivih lica: Romi, izbegla i raseljena lica
- Pružanje jednakih mogućnosti, lični razvoj i aktivan život u svim oblastima i dr.

PRAVNI OKVIR OBRAZOVANJA ODRASLIH U REPUBLICI SRBIJI

- Zakon o obrazovanju odraslih (2013)
 - Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (2009...2015)
 - Pravilnik o bližim uslovima u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava za sticanje statusa javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih (2015)
 - Pravilnik o vrsti, nazivu i sadržaju obrazaca i načinu vođenja evidencija i nazivu, sadržaju i izgledu obrazaca javnih isprava i uverenja u obrazovanju odraslih (2015)
 - Godišnji plan obrazovanja odraslih
 - Druga strateška, zakonska i podzakonska akta
-

PORTRET POLAZNIKA

- Prosečan polaznik ima 28 godina
 - Najmlađi polaznik ima 15, najstariji 59 godina
 - Većinom je pripadnik romske (49.2%) ili srpske (35.8%) nacionalnosti
 - Nije oženjen/udata (43.1% nije)
 - Živi u petočlanoj porodici
 - U proseku samo 1 član porodice ima završenu osnovnu školu
 - Trećina porodica (30.3%) nema članova koji su završili osnovnu školu
-

OBRAZOVNI STATUS I POTREBE:

- Prosečan polaznik je završio svega 4 razreda osnovne škole
- Već 13 godina je van obrazovnog sistema
- Od 1 do 7 razreda: 84.4%, nijedan: 15.6%
- Napustio/la je školu kada je imao/la od 13 - 15 godina
- Glavni razlozi za napuštanje škole:
 - Nisam bio/la zainteresovan/a – m:16.2%; ž: 6%
 - Finansije – ž: 10%; m: 3.7%
 - Podrška porodici – m:8.2%; ž: 3%
 - Preseljenje – m: 6.9%; ž: 6%

RADNI STATUS I EKONOMSKI POLOŽAJ

- Prosečan polaznik je nezaposlen: 72.4%
- Mesečni prihod nije dovoljan da se preživi: 67.2%
- Svega jedna četvrtina (25.8%) ima neki mesečni prihod
- Jedna trećina (146 polaznika) radi na crno
- Svega 33 polaznika (7.8%) ima prihod dovoljan za dobar život, a 3(0.6%) za više nego dobar život

STANJE NA TRŽIŠTU RADA I OBRAZOVANJA

Anketa poslodavaca 2014

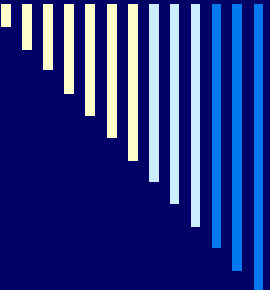
- Rezultati Ankete:
 - duplo veća potreba je iskazana za prenosivim znanjima, širim kompetencijama i ličnim karakteristikama u odnosu na stručna znanja;
 - najviše je iskazana potreba za sledećim posebnim znanjima i veštinama:
 - Šire kompetencije i lične karakteristike: Sklonost ka radu sa stvarima/ proizvodima, Tačnost i preciznost, Sklonost ka brzom tempu rada, Komunikativnost i Sklonost ka iznalaženju praktičnih rešenja.
 - Prenosiva znanja i veština: posedovanje raznih vrsta dozvola i poznavanje IKT;
 - Stručna znanja: tehničko-tehnološka znanja;

-

PRUŽAOCI USLUGA OBRAZOVANJA ODRASLIH

- Osnovne škole i Škole za obrazovanje odraslih koje realizuju FOOO
- Srednje škole (vanredni učenici stariji od 17 godina, dokvalifikacija, prekvalifikacija i specijalizacija)
 - Centri za profesionalni razvoj zaposlenih; NU, RU;
 - Privredne komore; profesionalna udruženja i asocijacije;
 - Organizacije civilnog društva; privatne obrazovne ustanove i firme (trening centri, konsalting firme i sl.);
 - Naučne i stručne institucije; kazнено-popravne ustanove; institucije za društvenu brigu o starima i NVO za treće doba.
 - Nacionalna službe za zapošljavanje (prekvalifikacija, dokvalifikacija, FOOO, obuke za tržište rada i poznatog poslodavca i sl.)

NOVI PREDMETI I MODULI U FUNKCIONALNOM OBRAZOVANJU ODRASLIH

- Preduzetništvo
 - Digitalna pismenost
 - Životne veštine
 - Odgovorno življenje u građanskom društvu
 - Primenjene nauke
 - 35 programa obuka za zanimanja
-

OSNOVNE KARAKTERISTIKE PROGRAMA STRUČNIH OBUKA

Programi obuka su:

- razvijeni na osnovu analize potreba lokalnog tržišta rada u Srbiji;
- zahteva konkretnih zanimanja i poslova za znanjima i veštinama;
- omogućuju inicijalno stručno osposobljavanje;
- usmereni na sticanje realnih stručnih kompetencija;
- „pokriveni“ su sertifikatima koji su prepoznati na tržištu rada Srbije;
- traju od 90 do 270 časova;
- realizuju ih srednje stručne škole;
- ispit za obuku eksternog tipa (nastavnik koji nije realizovao obuku, i reprezentanti NSŽ, Unije poslodavaca/komore);

KOMPETENCIJE NASTAVNIKA

Nastavnici se dodatno obučavaju za rad sa odraslima

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja je donelo odluku za realizaciju petodnevnog programa obuke (4 modula)

□ **MODUL 1: OSNOVNE ANDRAGOŠKE VEŠTINE :**

- Osnovne principe, karakteristike i stilove učenja odraslih
- Motivacija u učenju odraslih
- Metode i tehnike interaktivnog obrazovnog rada sa odraslima
- Metode i tehnike procene postignuća polaznika
- Planiranje, organizacija i individualizacija obrazovnog procesa uključujući i osobe sa invaliditetom
- Evaluacija obrazovnog procesa

□ **MODUL 2: OBUKA NASTAVNIKA ZA OSTVARIVANJE NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA ZA FOO**

□ **MODUL 3: OBUKA ANDRAGOŠKOG ASISTENTA ZA OSTVARIVANJE FOO**

□ **MODUL 4: OBUKA NASTAVNIKA SREDNJIH STRUČNIH ŠKOLA ZA OSTVARIVANJE STRUČNIH OBUKA U OKVIRU FOO**

PRAVILNIK O JPOA OBRAZOVANJA ODRASLIH

- U skladu sa Pravilnikom, JPOA obrazovanja odraslih mora da ima radno angažovan stručni kadar i to:
 - izvođače programa obrazovanja odraslih (predavač, trener, voditelj, instruktor), koji imaju odgovarajuće obrazovanje utvrđeno standardom kvalifikacije i programom obrazovanja, i
 - andragoga, bibliotekara ili psihologa;
- U osnovnom obrazovanju odraslih, kadar je dužan da savlada Integralni program obuke za ostvarivanje programa funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih
- U neformalnom obrazovanju odraslih, kadar mora da ima kompetencije za rad sa odraslima.

NEFORMALNO OBRAZOVANJE ODRASLIH JPOA I SREDNJA ŠKOLA OSTVARUJU KROZ:

- programe obuka za rad u struci;
 - programe za preduzetništvo i rukovođenje;
 - programe za poznavanje nauke i tehnologije;
 - programe obuke za rad na računaru;
 - programe starnih jezika;
 - programe zaštite okoline i ekologije;
 - programe razvoja i očuvanja bezbednih i zdravih uslova rada;
 - programe za razvoj kreativnog i umetničkog izražavanja ;
 - za sticanje ili dopunjavanje drugih znanja, veština, sposobnosti i stavova;
 - prema zahtevima i potrebama tržišta rada.
-

ANDRAGOZI I ANDRAGOŠKE KOMPETENCIJE

- Principi i karakteristike učenja odraslih;
- Stilovi učenja odraslih;
- Motivi i barijere u učenju odraslih;
- Upravljanje obrazovnom grupom odraslih,
- Metode interaktivnog obrazovnog rada sa odraslima,
- Tehnike interaktivnog obrazovnog rada sa odraslima;
- Planiranje i organizacija obrazovnog procesa sa odraslima;
- Metode i tehnike procene postignuća polaznika;
- Individualizacija obrazovnog procesa sa odraslima uključujući i osobe sa invaliditetom;
- Evaluacija obrazovnog procesa sa odraslima;
- Razvoj programa u obrazovanju odraslih.

DALJI KORACI:

- Izmene i dopune Pravilnika o sticanju statusa JPOA;
- Obezbediti obuku za učitelje, nastavnike i andragoške asistente;
- Napraviti bazu podataka o JPOA i njihovim obukama, koje će biti dostupne na sajtu MNP i ZUOV-a;
- Ojačati Zajednicu OŠ koje realizuju FOOO u Republici Srbiji, kao i Zajednicu Škola za osnovno obrazovanje odraslih;
- Umrežiti i povezati putem zajedničkog sajta, sastanaka i dodatnih edukacija, predavače, trenere i andragoške asistente angažovane u obuke u JPOA.

HVALA NA PAŽNJI!
